

Список використаних джерел

1. Алексеева В. В. Что такое искусство? Москва : Сов. художник, 1991. 240 с.
2. Алпатов М. В. Композиция в живописи. Москва – Ленинград : Искусство, 1940. 132 с.
3. Башилов Я.А. Ребенок-художник. Москва : Художеств. Издат. Акц. О-ва АХД, 1929.72 с.
4. Белютин Э.М. Основы изобразительной грамоты. Изд. 2-е, доп. Москва : Сов. Россия, 1961. – 230 с.
5. Волков Н. Н. Композиция в живописи. Москва : Искусство, 1974-1977.
6. Выготский Л. С. Психология искусства. Москва : Педагогика, 1987. 341 с.
7. Гросул Н. В. Художественный замысел и эскиз в детском изобразительном творчестве. Искусство в школе. 1993. № 3.
8. Ковешникова Н.А. Дизайн; история и теория : учебное пособие для ВУЗов. Изд. 3-е. Москва : Омега – Л, 2007. 224 с.
9. Глейтман Г. и др. Основы психологии. Санкт-Петербург: Изд-во "Речь", 2001.

Мотилевич І., викладач,
Полтавська дитяча художня школа
(м. Полтава)

УПРОВАДЖЕННЯ МЕДІАОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ПОЧАТКОВОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

У період карантинних обмежень, коли навчання переходить на дистанційну форму, медіа має потужний вплив на самоосвіту учнів. Медіаосвіта стає фундаментальною засобом виховання, навчання та розвитку сучасних дітей, одним із головних чинників забезпечення відкритості освіти, а медіаосвітні технології активно впроваджуються в сучасних навчальних закладах. ЮНЕСКО визначає «медіаосвіту» як пріоритетну галузь культурно-педагогічного розвитку ХХІ століття, медіаосвіта пов'язана з усіма видами медіа (друкованими, графічними, звуковими, екранними тощо) і різними технологіями [6, с. 152]. Мультимедійні технології набули суттєвої популярності в суспільстві, а відтак їхнє використання у навчально-виховному процесі стає сучасним трендом.

Розробили концепції медіаосвіти К. Безелгет, Ж. Гоне, І. Дзялошинський, Дж. Лалл, Л. Мастерман, Г. Онкович, Р. Харис; вивчали особливості підготовки педагогічних кадрів до використання ІКТ в мистецькій освіті І. Горбунова, Л. Дис, С. Полозов, Ю. Рагс, Г. Тараева, О. Харуго та ін. Серед українських учених проблему інтеграції ІКТ у галузь мистецької педагогіки досліджували М. Близнюк, В. Луценко, З. Майборода, Л. Покровщук, А. Карнак, В. Орлов та ін.

Мета статті – виявити специфіку впровадження медіаосвітніх технологій у закладах початкової мистецької освіти.

У науковій літературі існують різні погляди на визначення поняття «медіатехнології». Так, Л. Скибб, С. Хейфмейстер, А. Чеснат трактують мультимедіа як

«комбінацію платформ, інструментів комунікації, людей і впливу на культуру» [4, с. 270]. Ознайомившись із дослідженням І. Вернера дізнаємось, що сучасною технологічною формою інформаційного суспільства є технологія мультимедіа, яка відкриває принципово новий рівень обробки інформації та інтерактивної взаємодії людини з комп'ютером [1, с. 7]. На думку О. Шликової, мультимедіа – це «полісередовище», єдиний простір, який у синкретичному вигляді представляє різні види та способи надання інформації (текст, графіка, аудіо тощо) [5, с. 415]. На сьогодні маємо потужний термінологічний ряд: комп'ютерні та цифрові технології, мультимедійні засоби, телекомунікаційні засоби, медіаосвіта тощо.

Сучасному вчителеві необхідні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя, які висувають нові вимоги до його професійної компетентності. Треба зазначити, що більшість педагогів використовують медіа як засіб наочності, перевірки знань, методичного обладнання, але поза їхньою увагою залишаються інші функції та можливості щодо формування соціальних, моральних, психологічних, художніх, інтелектуальних якостей особистості (уваги, пам'яті, естетичного смаку, пізнавальної активності тощо).

Головна перевага медіаосвітніх технологій порівняно з традиційними полягає в тому, що вони: 1) дозволяють дистанційно керувати процесом навчання в умовах стрімкого розвитку інформаційного простору, забезпечуючи коадаптації медіа та освітнього просторів у педагогічному процесі з метою «усунення» географічних і часових перепон для спілкування в умовах безмежності, багатомовності та полікультурності; 2) забезпечують навчання необхідним навчальним інструментарієм, інформацією та комунікацією, стимулюючи його високу особистісну включеність у діяльність, самоосвіту; 3) спрямовані на спільний розвиток комунікативної компетенції та медіа-компетентності учня.

Медіаосвітні технології вирізилися в окрему частину педагогіки – медіадидактику, що розробляє теорію медіаосвіти й навчання, науково обґрунтовує зміст медіаосвіти, вивчає закономірності, принципи, методи й організаційні форми навчання із залученням медіапродуктів та опертям на мас-медіа. Роль таких технологій – втілювати принципи гуманізації освіти, сприяти підвищенню інтелектуального, культурного, духовного, морального рівня особистості.

В умовах сучасності, кожен вчитель стикається з необхідністю використовувати медіаосвітні технології на уроках. Першим досвідом використання медіа автором було саме унаочнення (ілюстрування матеріалу). На уроках живопису вивчають характеристику кольору, тобто закони кольорознавства. Роздрукування прикладів на принтері не дає того кольорового спектру, якого хотілося б досягти. Використовувати роздрукований матеріал немає сенсу через неповну передачу кольору. Був лише один шлях для вирішення цієї проблеми – демонструвати наочність через монітор ноутбука або планшета.

Згодом використання медіа-матеріалу на уроках історії мистецтва перейшло в показ презентацій, документальних фільмів про художників, напрями та жанри мистецтва, роликів із музеїв та галерей. Діти із задоволенням переглядали ці стрічки та із захватом обговорювали побачене. Їм краще запам'ятовувався новий матеріал уроку, коли на ньому були використані медіа-ресурси.

Використання музичного супроводу (аудіозаписів) на уроках композиції дало змогу передавати настрій пісні через лінії, плями та колір. Завдяки музиці дітям вдавалося

передавати стан природи, настрої персонажу, кольорову палітру композиції, простір, оточення.

Авторський викладацький досвід дозволив мені відкрити персональний Інтернет-сайт із власними розробками майстер-класів – <http://quilling-life.com/>. Він розрахований на користувачів із різним рівнем знань і вмінь. У кожному представленому майстер-класі є список необхідних матеріалів, детальне поетапне описання та фото всіх етапів виконання роботи. Головний принцип майстер-класів – виготовлення основи виробу та подальше його декорування за власним бажанням. Кожен майстер-клас дає змогу не тільки повторити представлений виріб, але й творчо реалізувати свій потенціал. Тематика робіт майстер-класів охоплює площинні картини, новорічні та великодні прикраси, валентинки, вітальні листівки, виготовлення ляльок, анімалістику й різноманітні елементи декору. Сайт сприяв налагодженню комунікації з різними людьми та отриманню зворотного зв'язку, що дуже важливо для його вдосконалення. Так, сайт допоміг під час проведення уроків декоративно-прикладного мистецтва завдяки швидкому поданню нового матеріалу та вдосконаленню його унаочнення. Через легкий доступ до сайту кожен учень має змогу в будь-який час самостійно передивитись відповідне заняття або його фрагменти, які викликали труднощі.

Під час карантину узвичаєними стали онлайн-уроки на різноманітних веб-платформах – GoogleMeet, Google Classroom, Viber, що уможливило відкриття нових горизонтів у викладанні мистецьких дисциплін. Використання графічного планшета дає змогу демонструвати на екрані замальовки, вносити незначні поправки в учнівські роботи та підказки щодо етапів виконання малюнків. Все це стимулює до креативності, комунікації, оволодіння новими технологіями.

Для створення навчальних відео мною відкрито YouTube-канал, на який завантажено майстер-класи з декоративно-прикладного мистецтва: квілінг, витинанка, писанкарство тощо. Відео презентую на онлайн-уроці та даю учням доступ до нього на каналі.

Виклад матеріалу уроку в Інтернеті дає можливість навчатися учням, які пропустили урок через різні причини (хвороба, заборгованість за навчання та ін.). Отже, за допомогою медіа-ресурсів є змога зробити навчання відкритим і доступним для всіх бажаючих.

Отже, з'ясувавши, що медіа – це сукупність повідомлень різної природи, які можна розпізнати (відтворити) за допомогою спеціального програмного забезпечення, підкреслимо необхідність використання медіаосвіти як невід'ємної складової процесу мистецької освіти. Медіаграмотність учителів мистецьких дисциплін слід розглядати як результат їхньої медіаосвіти, як процес розвитку особистості з метою формування культури спілкування з медіа, розвитку творчих і комунікативних здібностей, критичного мислення, уміння повноцінно сприймати, інтерпретувати, аналізувати та оцінювати медіатексти, навчання різних форм самовираження за допомогою медіатехніки. Медіаграмотність є одним із складників більш широкого поняття – медіакомпетентність. Розвиток медіаграмотності можливий лише за умов включення медіаосвіти до навчального процесу в школи, а також до неформальної освіти та освіти впродовж життя. Аналіз науково-педагогічних джерел свідчить, що мультимедійні технології стають провідними засобами фахової діяльності вчителів мистецьких дисциплін.

Список використаних джерел

1. Інгенблек В. Все о мультимедиа. Київ : ВHV, 1996. 352 с.
2. Медіаосвіта та медіа грамотність : підручник / ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк ; за наук. ред. В. В. Різуна. Київ : Центр вільної преси, 2012. 352 с.
3. Синиця М. О. Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі ВНЗ як засіб формування педагогічних знань. *Професійна педагогічна освіта: становлення і розвиток педагогічного знання* : монографія / за ред. проф. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ імені І. Франка, 2014. С. 418-438.
4. Скибб Л. Дж., Хэйфмейстер С., Чеснат А. М. Оптимизация мультимедиа ПК / пер. с англ. Киев : ДиаСофт Лтд, 1997. 352 с.
5. Шлыкова О. Культура мультимедиа : учеб. пособие. Москва : Фаир-Пресс, 2004. 415 с.
6. UNESCO Recommendations Addressed to the United Nations Educational Scientific and Cultural Organization UNESCO. *Education for the Media and the Digital Age*. Vienna : UNESCO. Reprint in: *Outlooks on Children and Media*. Goteborg: UNESCO & NORDICOM, 2001, P. 15.

Найда О., викладач,

Комунальний початковий спеціалізований мистецький навчальний заклад «Зіньківська мистецька школа імені П. К. Батюка»;

Найда В., викладач,

Комунальний початковий спеціалізований мистецький навчальний заклад «Зіньківська мистецька школа імені П. К. Батюка»
(м. Зіньків)

ТИПИ УРОКУ В КЛАСІ ФОРТЕПІАНО МИСТЕЦЬКОЇ ШКОЛИ

Проблема формування музичної культури учнів є актуальною, і належить до проблеми соціального характеру, оскільки пов'язана з таким поняттям, як формування особистості. Педагоги розуміють значення мистецтва у культурологічних процесах, які сьогодні відбуваються у суспільстві. Музика є одним із видів мистецтв, який і складає основний зміст навчання у мистецькому закладі. Однак все менше дітей хочуть відвідувати мистецький заклад, бо сприймають його як щось обов'язкове, заформалізоване, що потребує певних зусиль для опанування музичним інструментом.

Для цікавого навчання музикою викладачі шкіл використовують різні форми, принципи, навчання, методи і прийоми педагогічного впливу. Зазначимо, що на сьогодні урок є домінуючою формою організації освітнього процесу, який треба розглядати у системі загальних цілей, завдань та стратегій навчання учня у класі музичного інструмента. Проте